Мотиви ранньої лірики П. Тичини. Твір 10 клас

Говорячи про особливість поетичної творчості Тичини, Максим Рильський відзначав, що найкраща характеристика її у виразі – «музична ріка», що «Тичина і пісня – брат і сестра», що коли багатьох поетів називаємо за трафаретом «співцями», то для Павла Григоровича слово «співець» – найприродніший епітет. Підтвердити цю думку можна хоча б прикладами з ранніх віршів поета, які ввійшли до першої його збірки «Сонячні кларнети».

«Усе в нього (Тичини) співає і звучить,– писав про цю збірку відомий критик О.І. Білецький, – земля-орган, співає стежка на городі, і весь город – суцільний зелений гімн, ріка тремтить, як музика; прихід красуні весни ліси зустрічають голосними самодзвонними арфами; верба над дорогою вбирає дзвінкі струни дощу; душа самого поета немов та самотня верба, що перебирає «струни вічності», вона – душа – дзвенить, мов струни степу, хмар і вітру, в ній – «і бурі, і грози, й рокотання, ридання бандур».

Основне, чим приваблюють поезії збірки, – це юна, весняна свіжість, легкокрила радість у поєднанні з молодим завзяттям і бадьорістю. І лише іноді в цей світлорайдужний мажорний тон вливаються журливі нотки.

Рукою людини, яка прагнула глибоко пізнати життя, написано вірш «Розкажи, розкажи мені, поле...». Ліричний герой і природа злилися воєдино у пориві найніжніших почуттів. Клапоть виснаженого поля, гнані вітром у сердитому піднебессі хмари, бідний і знесилений працею плугатар на полі. Не йому, трудящому, розкриває природа свої обійми. Не йому належать простори багатої землі, зрошеної потом мільйонів таких, як він. Те, що бачив поет, позначилося на його творах, рядки яких повнились часом тугою і смутком. Та поет твердо вірив у краще життя свого народу і в свої сили. У вірші «Молодий я, молодий...» він писав:

Молодий я, молодий,
Повний сили та одваги.
Гей, життя, виходь на бій, –
Пожартуєм для розваги!

У вірші «Гаї шумлять» переважають життєрадісні, оптимістичні мотиви. Учитуючись у поезію, чуєш звуки замріяних гаїв, голублячий шепіт трав, ніжний голос закоханого героя. Інтонація вірша м'яка, милозвучна, відповідає настроєві ліричного героя.

Гаї шумлять –
Я слухаю.
Хмарки біжать –
Милуюся.
Милуюся – дивуюся,
Чого душі моїй так весело.

Але іноді глибоко інтимні поетові переживання брали гору, і тоді його огортали почуття суму й туги, які вилилися на папері рядками вірша «Коли в твої очі дивлюся...»:

Ах, очі, ті очі...
Кохана,
Чом серце твоє не таке?

В очах коханої дівчини ліричний герой хотів би побачити й відчути красу прозорого неба, ціле море чудових ясних зірок, «що десь там горять, усміхаються». Проте йому тільки здається, що він бачить усе це. Нема радості й щастя в коханні, що навіює спогади про осінню зів'ялу днину. Цю думку поет розкриває образними деталями – точними, предметними: «Туман поглядає. Суха бадилина хитається... Спить груддя важке».

Інший настрій поет виливає у вірші «Ой не крийся, природо...». Поет веде розмову з природою в осінню пору, шукаючи в ній своїх принад і краси. Хоч природа і «в тузі за літом», хоч «сичі розридалися в лузі», та приємною є осінь, коси якої вкрила прозолоть. З ніжністю звертається до неї поет:

Певно, і серце твоє взолотила печаль,
Що така ти ласкава.

У народній поезії змалювання картин осені супроводжується, як правило, показом очікування прийдешньої весни з ласкавим вітром, буянням трав, пружною зеленню дерев. Останній образний штрих вірша – «Ходить осінь у лузі» . І читач залишає собі почуття піднесеності, доброго настрою, уявляючи і довго зберігаючи в пам'яті образ ласкавої, журливої, золотопісенної осені.

У ранній поезії П.Тичина не порушує важливих питань соціальної дійсності, а відбиває лише переживання і настрої, навіяні природою, коханням, новими революційними змінами. Бадьорість, життєрадісність, окриленість, свіжість – найпривабливіші мотиви ранньої лірики Павла Тичини.